

Lessen van Lucia de Berk die niet werden geleerd

De Limburger 13-9-2025

Onlangs overleed Lucia de Berk, de verpleegkundige die jaren vastzat op grond van de onterechte beschuldiging van moord op haar patiënten. Ze werd slechts 63 jaar. Geen wonder: slachtoffers van justitiële dwalingen betalen vaak met hun gezondheid een hoge prijs.

Lucia de Berk was excentriek en in het ziekenhuis deden al snel wilde verhalen over haar de ronde. De roddels bereikten het Openbaar Ministerie en de pers. Toen ze voor de rechter moest verschijnen, portretteerde een rechtbanktekenaar haar als een heks. Dat beeld ging het land rond en zette de toon: duivelse verpleegkundige doodt weerloze patiënten. Pas later bleek dit volledig ongefundeerd en werd ze vrijgesproken. Zoals zo vaak in dit soort zaken, schoot haar rehabilitatie tekort. “Er zal toch wel iets niet kloppen”, redeneerden sommigen. Het probleem is dat onschuld niet valt te bewijzen - dat geldt trouwens voor ons allemaal.

Je zou hopen dat uit zo’n drama lessen worden getrokken. Een voor de hand

liggende les is om het strafrecht op gepaste afstand te houden van zorgverleners die stervenden begeleiden. Eventuele fouten kunnen best door een tuchtrechter worden vastgesteld. Als er dan toch strafrechtelijke vragen rijzen, onderzoek die dan snel, discreet en behoedzaam. Negeer Agatha Christie-achtige verhalen van anonieme getuigen. Houd de camera’s buiten de deur.

Het geval van de Maastrichtse huisarts Wolfs laat zien dat die lessen niet zijn geleerd. Toen hij in februari 2018 werd gearresteerd op verdenking van moord op een dementerende patiënt – tevens zijn schoonmoeder – was er een camera in de buurt. De foto van zijn aanhouding circuleerde volop. Jaren van strafrechtelijk onderzoek volgden. Daarover werd in de pers regelmatig verslag gedaan. Steevast werd hij aangeduid als de “van moord verdachte huisarts”. In juni 2022 deed de rechtbank uitspraak. De huisarts werd vrijgesproken. De rechter zei met zoveel woorden dat het Openbaar Ministerie er een janboel van had gemaakt. En over de pers: “De verdachte zag zich tijdens de gehele duur van de strafzaak telkens opnieuw geconfronteerd met nieuwsartikelen omtrent verdenkingen die afbreuk deden aan hem als persoon en zijn functioneren in hoedanigheid van huisarts. Het is evident dat

alle media-aandacht een zware wissel heeft
getrokken op de verdachte, zijn privéleven
en de uitoefening van zijn praktijk.”

Sindsdien bleef het stil. Openbaar Ministerie
noch media namen de moeite om kritisch
terug te blikken. Hoe kon het, na Lucia de
Berk, opnieuw zo gruwelijk misgaan? Dat is
een zaak van algemeen belang. Vroeg of laat
staan we allemaal aan een sterfbed en zijn
we aangewezen op artsen en
verpleegkundigen. Die verdienen rust en
vertrouwen — niet de hijgende adem van
aanklager en pers in hun nek.